

Bóg

„Kościół nasz jednomyślnie naucza, że uchwała soboru nicejskiego o jedności istoty Boskiej i trzech Jej osobach zawiera prawdę i że tak wierzyć należy bez jakiegokolwiek powątpiewania: mianowicie, że jedna jest Istota Boska, którą zowiemy i która jest Bogiem wiecznym, niecielesnym, niepodzielnym, nieskończonej mocy, mądrości i dobroci, stwórcy i zachowawcą wszystkiego, co widzialne i niewidzialne, że jednak trzy są osoby tejże istoty i mocy oraz współwieczne: Ojciec, Syn i Duch Święty. Terminu zaś: osoba, używa się w znaczeniu, w jakim go używali w tym związku ojcowie Kościoła: iżby określał nie część lub właściwość czegoś, lecz to, co istnieje samo przez się. Kościół nasz potępiają wszelkie herezje, jakie wystąpiły przeciwko temu artykułowi wiary, jak manichejczyków, którzy przyjmowali istnienie dwóch pierwiastków: dobra i zła, oraz walentynian, arian, eunomian, mahometan i im podobnych. Potępiają też dawnych i nowych samosatian, którzy utrzymują, że jest tylko jedna osoba, o Słowie zaś i o Duchu Świętym przebiegle i bezbożnie wywodzą, jakoby nie były oddzielnymi osobami, lecz jakoby Słowo oznaczało słowo mówione, a Duch – siłę poruszającą to, co stworzone.” (Wyznanie augsburskie, art. I).

Pierwszy artykuł Wyznania augsburskiego pokazuje, że nauczanie Kościołów odwołujących się do luterańskiego nurtu Reformacji opiera się na dwóch zasadniczych wątkach nauki o Bogu. Po pierwsze luteranie dzielą z całym chrześcijaństwem wiarę w dogmat o Trójcy Świętej, po drugie zaś dzielą wiarę w to, że Bóg jest stwórcą.

Bóg Trójjedyny

Artykuł pierwszy Wyznania augsburskiego otwarcie deklaruje przyjęcie ukształtowanego na soborach powszechnych w Nicei (325) i Konstantynopolu (381) dogmatu o Trójcy Świętej ujętego w formule starokościelnego wyznania wiary: „Wierzę w jednego Boga, Ojca Wszechmogącego, (...) I w jednego Pana Jezusa Chrystusa, Syna Bożego Jednorodzonego, który z Ojca jest zrodzony przed wszystkimi wiekami. Bóg z Boga, Światłość ze Światłości, Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego. Zrodzony, a nie stworzony, współistotny Ojcu (...). Wierzę w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela, który od Ojca i Syna pochodzi. Który z Ojcem i Synem wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę.” (Wyznanie nicejsko-konstantynopolitańskie). Zgodnie z nim luteranie wierzą w Boga Trójjedynego: Ojca, Syna i Ducha Świętego. Jest on niepodzielny, wieczny, objawiony w trzech osobach, które stanowią zarazem jedną Boską Istotę.

O wierze w Trójjedynego Boga pisze także M. Luter w Dużym katechizmie: „nie moglibyśmy nigdy przyjść do poznania przychylności i łaski Ojca, gdyby nie Chrystus Pan, który jest zwierciadłem ojcowskiego serca; bez Niego nie dostrzegamy nikogo innego, jak tylko zagniewanego i straszego sędziego. Tak samo o Chrystusie nie moglibyśmy wiedzieć niczego, gdyby nie objawił tego Duch Święty.” (Duży katechizm, Część Druga, Trzeci artykuł). Wiara ewangelicka zainteresowana jest nie tyle spekulacjami na temat boskiej natury, czy relacjami osób wewnątrz Trójcy Świętej, co Bogiem objawionym, który w historii działa na rzecz zbawienia człowieka.

Bóg Stworzyciel

Przytoczony wyżej I artykuł Wyznania augsburskiego mówi, że Bóg jest Stwórcą wszystkiego co widzialne i niewidzialne. Zaś Marcin Luter tak objaśnia słowa Apostolskiego Wyznania Wiary: „Wierzę w Boga, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi”: „Wierzę, że Bóg stworzył mnie oraz wszystkie twory, że mi dał ciało i duszę, oczy, uszy i wszystkie członki, rozum i wszystkie zmysły, i dotąd utrzymuje; nadto obdarza mnie odzieniem i obuwiem, pokarmem i napojem, domem i gospodarstwem, żoną i dziećmi, rolą i bydłem i wszystkimi dobrami, tudzież wszystkie potrzeby ciała i życia mego obficie codziennie zaspokaja, od wszelkich niebezpieczeństw chroni i od wszystkiego złego strzeże i zachowuje, a to wszystko jedynie z ojcowskiej, boskiej dobroci i miłosierdzia, bez wszelkiej zasługi i godności mojej; za co Mu dziękować i chwalić Go, służyć Mu i posłusznym być powinienem. To jest istotną prawdą!” (Mały katechizm, Część druga, Pierwszy artykuł).

Boże działanie stwórcze nie zakończyło się w powołaniu do istnienia świata i człowieka u zarania dziejów. Bóg jest Stwórcą, który ciągle działa i dba o swoje stworzenie. Nie tylko stwarza, ale i zachowuje. Bóg jest również Stwórcą człowieka. Jego działanie jako Stwórcy i Zachowawcy dotyczy każdego z ludzi. Nie jest czymś, bądź kimś dalekim, ale rzeczywistością, której człowiek doświadcza na co dzień, gdy z Bożej ręki przyjmuje wszystko co potrzebne jest mu do życia, a także doznaje Bożej ochrony przed tym, co jego życiu zagraża.

Literatura podstawowa:

Księgi Wyznaniowe Kościoła Luterańskiego, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2003.

Wyznanie augsburskie (Konfesja Augsburska) z 1530 r. Część pierwsza, przeł. z niemieckiego A. Wantuła, w: Wyznanie augsburskie (Konfesja Augsburska) z 1530 roku. 95 tez ks. Marcina Lutra z 1517 roku, seria: Biblioteki Klasyki Ewangelickiej, t. 1, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 1999, ss. 25-45.

Grane L., Wyznanie augsburskie. Wprowadzenie w podstawowe myśli Reformacji luterańskiej, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2002, ss. 29-37.

Giertz B., Wierzyć po ewangelicku, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 1994, ss. 25-41.

Uglorz M., Zarys nauki Kościoła luterańskiego, w: Świadectwo wiary i życia. Kościół luterański w Polsce wczoraj i dziś, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2004, ss. 37-38.

Więcej na ten temat:

Uglorz M., Deus absconditus w teologicznej refleksji Marcina Lutra, w: Teologia wiary. Teologia ks. dra Marcina Lutra i ksiąg wyznaniowych Kościoła luterańskiego, red. M. Uglorz, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2007, ss. 7-15.

Sojka J., O Bogu, „Warto” r. 2008, z. 2, wyd. Wydawnictwo WARTO Centrum Misji i Ewangelizacji Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, ss. 17-19.